

Vil du vite mer om PALS?

Les mer om PALS på
<http://www.atferdssenteret.no/>
under *metoder*

Kontakt Atferdssenteret på
Telefon: 23 20 58 19/23 20 58 19
Mobil: 98 23 46 53/95 74 14 54
E-post: anne.arnesen@atferdssenteret.no/
wilhelm.meek-hansen@atferdssenteret.no

ATFERDSSENTERET har et nasjonalt ansvar for implementeringen av PALS. Senteret bidrar til at barn og unge med alvorlige atferdsproblemer, deres familier og skoler får hjelp som er forskningsbasert og individuelt tilpasset deres behov.

PALS

**POSITIV ATFERD,
STØTTENDE
LÆRINGSMILJØ
OG SAMHANDLING**

PALS forebygger atferdsproblemer i skolen.

PALS styrker elevenes skolefaglige og sosiale kompetanse.

Et trygt læringsmiljø kjennetegnes av **TYDELIGE FORVENTNINGER** til sosiale og skolefaglige kompetansemål og positiv atferd.

PALS utvikler og bygger et godt læringsmiljø for **ALLE SKOLENS ELEVER, ANSATTE, LEDELSE OG FORELDRE** gjennom positiv handling og deltakelse.

Hva er PALS?

PALS er en skoleomfattende innsatsmodell. Den består av systematiske og effektive forebyggingstiltak som retter positiv oppmerksomhet mot alle skolens elever. Alle ansatte legger vekt på positiv involvering og oppmuntring, og de gir forutsigbare reaksjoner på negativ atferd.

TILTAKENE BIDRAR TIL Å REDUSERE ANTALL ELEVER MED ATFERDSPROBLEMER OG FREMME GOD SOSIAL OG SKOLEFAGLIG LÆRING

Elever som ikke nyttiggjør seg de forebyggende tiltakene, blir tidlig oppdaget slik at de raskt kan få tilpassede støttetiltak. Ofte er det bare noen få elever som står for en stor andel av skolens atferdsproblemer. Likevel kan disse påvirke hele skolens læringsmiljø negativt.

Hva kan skolen oppnå ved å delta i PALS?

- Bedre læringsmiljø og trivsel for elever og ansatte – felles verdier og regler
- Felles ansvar for problemløsning av vanskelige situasjoner
- Mindre bråk og uro – mer tid til læring
- Bedre læringslyst og motivasjon
- Økt kompetanse og mestringsopplevelse
- Bedre samarbeid mellom skole – hjem

Forskning viser at elever med store atferdsproblemer har best utviklingsmuligheter når de er inkludert i skolen og lokalmiljøet. Det har liten effekt å fokusere på enkeltelevs problematferd, uten samtidig å fremme en god skolekultur basert på godt samarbeid mellom elever, foresatte og ansatte.

Hva må til for å bli en PALS-skole?

- Om lag 80% av de ansatte må ønske å bruke PALS.
- Støtte og aktiv deltagelse fra hele skolens ledelse.
- Et langsiktig perspektiv over minst tre til fire år.
- Støtte og aktiv deltagelse fra skoleier (kommunen) og PP-tjenesten.

Opplæring, veiledning og kvalitetssikring

- Skolen følger opplærings- og veiledningsprogrammet i PALS. Det er kostnadsfritt, men skolen må avsette nødvendige ressurser til gjennomføringen.
- Skolen får støtte av en ekstern PALS-veileder som gir opplæring, veiledning og oppfølging til skolens PALS-team. Etter fullført opplæring (ett år) deltar skolen i et nettverk av flere PALS-skoler kommunalt eller interkommunalt.
- PALS-veiledere i de statlige spesialpedagogiske kompetansentrene (Statped) koordinerer innsatsen i de fleste regionene. Atferdssenteret er ansvarlig for utvikling av modellen og kvalitetssikring av opplæringen og veiledningen.